

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

ZAVOD ZA PRESTAJNAJE KAZNI ZAPORA DOB ODPRTI ODDELEK PUŠČAVA

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** Odprti oddelek Zavoda za prestajanje kazni zapora Dob (Oddelek).
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** Obsojenci.¹
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** Uradna zmogljivost Oddelka je 21 oseb. V času našega obiska je bilo v Oddelku nameščenih 20 oseb, od tega jih je devet kazni prestajalo na podlagi 12. člena Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij – ZIKS-1.

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen** dne 11. 8. 2015.²
- ▶ **Skupina za obisk:** en predstavnik varuha (svetovalec varuha) in dve predstavnici pogodbenih nevladnih organizacij (SKUP in Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto).
- ▶ **Vsebina obiska:** v odsotnosti vodje oddelka sta nas sprejela pravosodni policist in socialna delavka, s katero je bil opravljen uvodni razgovor. Sledil je ogled bivalnih prostorov in pogovor z zaprtimi osebami, ki so to želele. Po ogledu prostorov v Oddelku je bil opravljen tudi zaključni razgovor s socialno delavko.

¹ Z območja sodnega okrožja Krško in Novo mesto, če so obsojeni na kazni zapora nad šest mesecev ali jim ostanek kazni po vštetju pripora presega šest mesecev zapora.

² Prejšnji obisk je bil opravljen 19. 2. 2013.

► **Poročanje:** Poročilo o obisku smo po pošti posredovali Generalnemu uradu Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij (Generalni urad URSIKS), Oddelku pa v vednost 14. 8. 2015, skupaj s predlogom, da ga obravnava ter nam v roku 30 dni sporoči svoja stališča; tozadevni odgovor smo prejeli 16. 9. 2015, torej 33. dan po odpremi.

► **DPM je posebej pohvalil**

- da je bila ena kabina za prhanje opremljena s sedalom in držali, ki omogoča uporabo le te tudi zaprti osebi, ki ima gibalne ovire,
- da zaposleni v Oddelku vzpodbujajo zaprte osebe, da te sodelujejo pri urejanju prostorov in okolice Oddelka,
- da Oddelek še vedno lahko zagotavlja delo vsem zaprtim osebam, ki so sposobne za delo in želijo delati,
- da so vse zaprte osebe, ki so bile v času našega obiska prisotne v Oddelku, pohvalile delo vseh zaposlenih.

DPM: predlagamo, da se zaradi v vse večjega števila zaprtih oseb z gibalnimi ovirami proučijo možnosti, da bi se vsaj nekaj kabin za prhanje v drugih zavodih opremilo z držali, kot je to urejeno v Oddelku.³

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da bomo proučili možnosti opremljanja kabin za tuširanje z držali tudi v drugih zavodih.

DPM: je pobudo Oddelka za nakup pralnega stroja za potrebe pranja perila zaprtih oseb podprl in ZPKZ Dob oziroma URSIKS predlagal, da se dejansko proučijo možnosti za dobavo zelenega pralnega stroja.⁴

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da bomo proučili možnosti namestitve in nakupa pralnega stroja v skladu s prioritarnim planom nakupa opreme, ki ga bo predlagal ZPKZ Dob.

DPM: je predlog Oddelka glede odprtja razdelilnice hrane podprl, zaradi česar je predlagal, da se v ZPKZ Dob oziroma na URSIKS ta predlog čimprej prouči in Oddelku posreduje odločitev v tej zvezi.

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da bo ZPKZ Dob predlog temeljito proučil z vseh vidikov od prostorskega, sanitarno higienskega in predvsem ekonomskega ter predlagal ustrezno rešitev.

DPM: URSIKS smo predlagali, da prouči in sporoči svoje ugotovitve glede možnosti, da bi se objekt pri vhodu na območje Oddelka obnovilo in začelo uporabljati za nameščanje zaprtih oseb, ki izpolnjujejo pogoje za takšen režim prestajanja kazni zapora.⁵

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da objekt ni v naši lasti, temveč v lasti Občine Šentrupert. Zavod Dob je iz tega razloga že vzpostavil stik s predstavnikom Občine Šentrupert z namenom, da se ugotovi namen tega objekta.

³ V prvem nadstropju Oddelka so skupni sanitarni prostori. Kopalnica je opremljena s šestimi umivalniki, štirimi umivalniki za noge ter z dvema kabinama za prhanje. Ena kabina je bila po pojasnilu socialne delavke (z majhnimi sredstvi) v letu 2014, zaradi varnosti obsojenca s parkinsonovo boleznijo, opremljena z zidnim držalom ter na zid pritrjenim sedalom. Tako opremljena kabina za prhanje sedaj v primeru morebitne namestitve zaprte osebe z gibalnimi ovirami oziroma invalidne osebe omogoča, da jo bo lahko uporabljala tudi ta oseba.

⁴ Poleg kopalnice je toaletni prostor, v katerem sta dva umivalnika, dva pisoarja ter dva WC-ja. Vsi sanitarni prostori so bili v času obiska čisti. Obsojenci trenutno v Oddelku nimajo možnosti pranja oblek, vendar so dali pobudo za nakup pralnega stroja, ki bi ga lahko namestili v kopalnico.

⁵ V neposredni bližini objekta Oddelka (pri uvozu na območje Oddelka) je še en objekt, ki po pojasnilu socialne delavke in pravosodnega policista, kljub temu, da ni v zelo slabem stanju, žal propada. Sami ocenjujejo, da bi bilo smotrno razmisliti o tem, da bi se le tega saniralo – obnovilo in bi se ga lahko uporabljalo za dodatno nameščanje zaprtih oseb (približno 20 zaprtih oseb). Veliko del pri obnovi objekta bi lahko opravili tudi obsojenci, ki so nameščeni v Oddelku oziroma drugi obsojenci iz matičnega oddelka.